

CERETANIA

PERIODIC QUINZENAL
Defensor dels interessos
:: de Cerdanya ::

Preus de Subscripció. 8 pessetes l'any Trimestre, 2 pessetes Número sol: 40 cèntims

NOTICIARI

nyora de Vila i el seu fill Toni. Els hi desitgem una bona estada i un feliç retorn.

EL PROBLEMA DEL BLAT —Els recents debats de la Cambra de Diputats de Madrid sobre el problema blader i l'actuació decidida d'alguns diputats d'exigir responsabilitats, posa en primer pla d'actualitat el problema blader, que de tants anys ençà ve agreujant-se pels desencerts dels titulars del ministeri d'Agricultura.

Sobre aquest tema, Enric Sala acaba de publicar un ben documentat article a les planes d'*Agricultura i Ramaderia*, en el seu número de novembre, en el qual, ultra posar de manifest l'actuació de Marcel·lí Domingo com a ministre d'Agricultura, dona unes orientacions per tal d'esmenar en el successiu els errors comesos fins ara.

L'esmentada revista, insereix tam-

bé un interessant treball sobre les solucions a la crisi de la producció agrícola al Baix Llobregat, un altre referent a genètica del blat i, així com diferents temes de palpitant actualitat.

L'administrador d'*Agricultura i Ramaderia*, us enviarà un número de mostra si el sol·liciteu a Avinguda E. Maristany, 19, Barcelona.

NAIXEMENT. — L'esposa del nostre amic l'industrial perruquer Alexandre Llanas, donà a llum amb tota felicitat un xamós infant.

L'enhorabona al jove matrimoni.

PARTENÇA. — Aquesta setmana entrant sortiran cap a Barcelona, per tal de passar-hi les properes Festes, la nostra distingida suscriptora se-

ES VEN UNA CASA APROPIADA per a café, sala de ball, hotel. Molt ben situada.
Raó: Procurador PLANAS,
Florença, 17 Puigcerdà

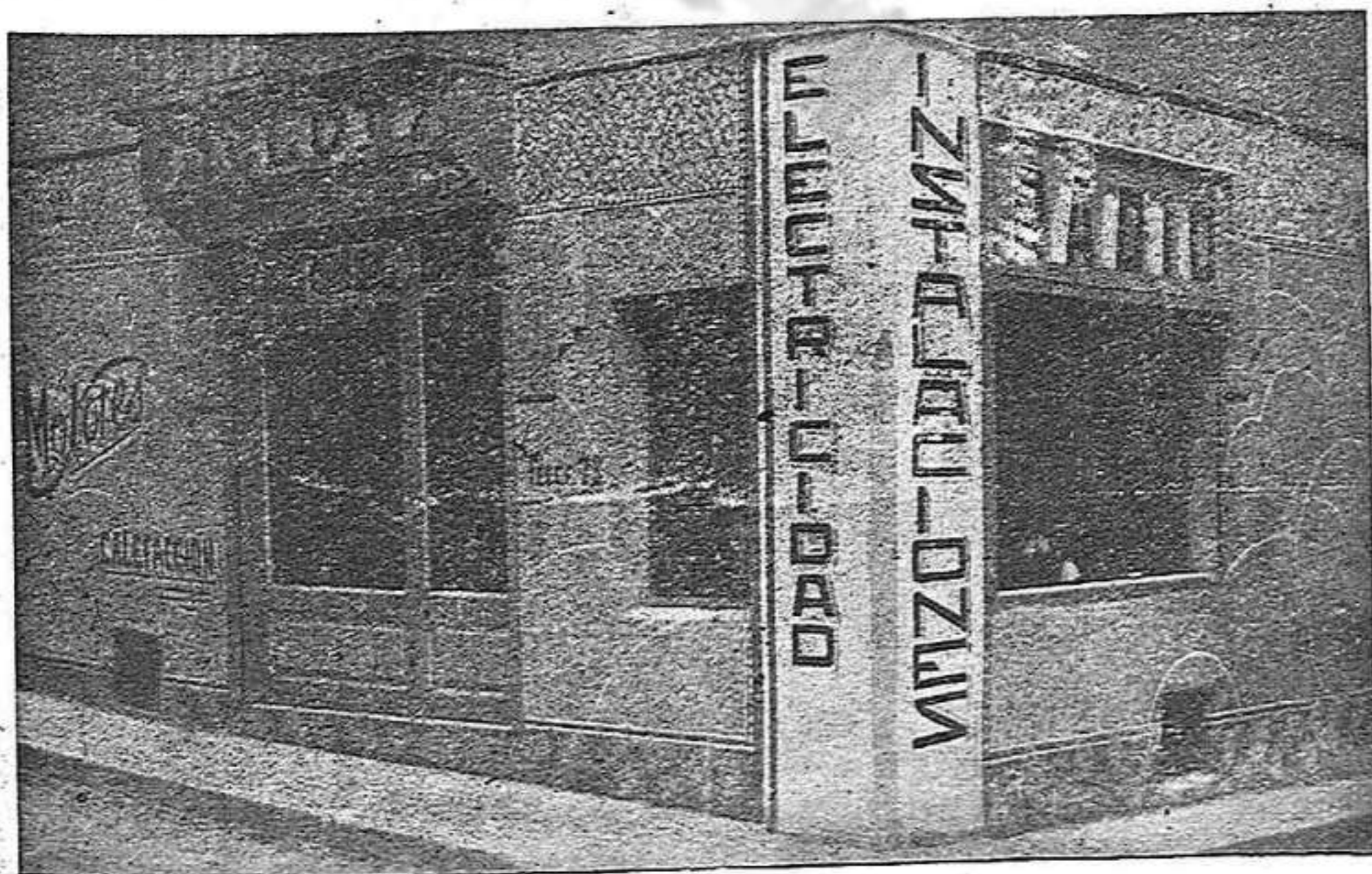
EL SEGELL PRO INFANCIA. — CAMPANYA 1935 — Des del primer d'aquest mes fins al 6 de Gener vinent, es vendrà el segell Pro-Infància que fou instituït per la Generalitat de Catalunya.

El fi benèfic a que es destina la recaptació de la venda del segell Pro-Infància és prou conegut de tots i no cal que ens esmercem a explicar-lo. El què voldríem, això sí, és que la nostra Vila ocupés un bon lloc a la llista de les poblacions de major aportació per aquesta obra que tan bé fa arreu on ha estat implantada.

ELECTRICITAT

J. CLOT

ESPANYA, 2

LLUM - FORÇA - CALEFACCIO - RADIO
Instal·lacions de tota mena - Reparacions

FABRICA D'ARTICLES DE PASSAMANERIA
I TEIXITS DE PUNT NOU ETAT

VENTURA & COT Ltda.

Lincoln, 15 (S. G.)

Teléfono, 72233

BARCELONA

(Vendes exclusivament a l'engrós)

SUBHASTES.— L'Ajuntament ha tret a subhasta la construcció de l'escorxador de porcs i la continuació i acabament de l'Avinguda Schierbeck que, com és sabut, ha de desembocar a l'Avinguda de la República (carretera de Bourg-Madame).

Els plecs de condicions seran facilitats a qui els sol·liciti a la Secretaria de l'Ajuntament.

HOTEL JARDI

Director propietari:
JOSEP GOMA

*Grans reformes. Cuina casera.
Habitacions amb aigua corrent,
freda i calenta*

Confort Comoditat
Pensió des de 9 ptes.
Plaça St. Josep Oriol, 1
Telèfon, 11.213

a 100 m de la Rambla, en el centre de la ciutat **BARCELONA**

REFORMES — S'han efectuat importants reformes en dues cases de l'entrada de la vila, carrer de la Llibertat, de les quals en són propietaris la vídua Fabra i l'industrial sastre en Joan Solsona. Aquestes obres han millorat molt l'aspecte d'aquell bocí de carrer i seria de desitjar que els altres propietaris veïns seguíssin l'exemple.

TRANSPORTS

EN AUTO - CAMIÓ

Puigcerdà - La Seu d'Urgell - Lleida

JOSEP CLAUÓS

Sortides de La Seu i de Puigcerdà:
els dimarts, dijous i dissabtes.
ENCARRECS:

A La Seu: Panestrella, 7. —
a Puigcerdà: Cal Llebra (La Baronia) i
Recader Givañach.

CASAMENT — El dilluns, dia 25 del passat Novembre, s'uniren en matrimoni el jove vilatà Xavier Font i Bosom i la senyoreta Maria-Lluïsa Bravo.

Als núvis i convidats els hi fou servit un esplèndid desdèjuni a l'hotel Sala, partint després la jove parella en viatge de noces. Felicitats.

La més gran obra catalanesca

Col·laborar a la tasca de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, és portar a cap una missió patriòtica a profit de la reconstrucció totalitària de Catalunya per mitjà de la difusió i enaltiment de la llengua. Es fer arribar a totes les llars catalanes el neguit per la cultura, alliberadora dels homes i dels pobles, i encomenar-los el daler de contribuir amb el propi esforç a l'expandiment de la millor institució patriòtica. I és possibilitar l'acreixement de l'organisme que més ha maldat per a fer els catalans de les actuals i de les noves generacions conscients de la seva personalitat i de llurs deures col·lectius.

Cap esforç per al retrobament de Catalunya. El patriota no ha de menysprear ni ha de negligir cap dels aspectes matitzadors del nostre renaixement com a poble, però és de justícia posar de manifest que entre tots excel·leix el que ha realitzat nostra Protectora establint una pedagogia al servei dreturer dels infants de Catalunya, per a conèixer i estimar el que els seus pares acaronaren com una il·lusió renaixentista, sense una plena consciència del seu valor com a poble.

¡Quant de bé no mereix de Catalunya l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana! Sense el seu suport, l'acció política fora endebades i l'entusiasme patriòtic foc d'encenalls que el vent de les contrarietats reduiria al no-res. Sens els seus llibres modestíssims del començament de la seva vida social, no hauríem conegut l'esplet dels llibres catalans de ciència, d'economia, de Belles Arts, i de història; tal vegada no hauríem enriquit la nostra biblioteca amb altres obres que les antologies dels poetes i els reculls del nostre cançoner...

La Protectora ha donat carta de naturalesa al llibre de cultura especialitzada, ha obert el camí al llibre de ciència, emprant el nostre idioma.

Aquelles humils escoles de fa vint anys, han permès les grans institucions culturals de Catalunya que s'honorin amb el conreu intens, fecund i ple de possibilitats de la nostra llengua. No som pas on voldríem ésser, i manquen encara moltes passes per arribar a terme d'acord amb les exigències patriòtiques, però el camí recorregut, que és molt i ben esperançador, és degut a l'empenta virtuosa de la tan gloriosa Protectora.

I aquests treballs, l'«A. P. de l'E. C.» ha pogut fer-los amb l'ajut d'uns quants catalans, uns centenars, primer, uns milers, després; però una part petita de la ciutadania catalana. ¡Ah, si tots els catalans o una part ben nombrosa s'hagués captingut de la importància de la tasca patriòtica de la Protectora! Avui tindríem una Catalunya més plena de mereixements dels seus fills, més feta a posta de la seva antiga grandesa i més incorporada al món, on la seva cultura hi deixés una empremta remarcable i poderosa.

Oblidem, però, el que podríem fer i no hem fet, per a fer d'avui endavant el que devem i podem, i en aquest sentit ens esperonarà la projecció gloriosa de la Protectora. Tinguem la il·lusió de constatar el que pot fer-se, multiplicant imaginativament la missió acomplida, i diguem: Si la Protectora ha fet tot això, llibres, escoles i patriotisme, amb set, vuit o deu mil socis, quantes coses no podria fer amb cinquanta mil? Oh! quin bell esdevenidor per a Catalunya!

Amics, bons Amics!: si tots els que llegiu aquest escrit us féssiu el deure d'ésser-hi i de propagar-la, la Nostra Protectora de l'Ensenyança Catalana arribaria a recórrer tots els camins triomfals que la nostra fantasia de patriotes assenyali!

J. BTA. ROCA Y CABALL

Alexandre BULART i RIALP

ADVOCAT
BARCELONA

Balmes, 10 - Entll Telèfon, 11287.

❖ D'ara fa 30 anys ❖

El dia 14 d'Octubre del 1905 apareixia el primer número del setmanari LA CERDANYA. Es feia en aquesta mateixa impremta. D'ell n'extreiem les interessants notes que segueixen, les quals, no ho dubtem, seran repassades amb fruïció pels nostres lectors.

El davantal del primer número es titulava "A NUESTROS LECTORES" i dèia entre altres coses:

Después de un forzoso eclipse, hoy vuelve de nuevo al estadio de la prensa LA CERDANYA; organo independiente y defensor de los intereses morales y materiales de la comarca de su nombre.

LA CERDANYA, no puede en manera alguna, pertenecer a ningun partido político....

... su misión es apoyar incondicionalmente todo lo que redunde en beneficio de nuestra comarca; y censurar, caiga quien caiga, los abusos, corruptelas, caciquismos y demás zarandejas, que perturban y falsean la buena marcha de los asuntos de carácter puramente local.

Noticias locales, artículos literarios, trabajos destinados a ilustrar al pueblo ceretano... ¡he aquí nuestro programa!

LA REDACCION

Després de la salutació als lectors, deia sota el títol

Ferrocarril Ax-Puigcerdá-Ripoll

Con motivo de hallarse presentes en esta villa los Señores que componen la Comisión gestora de Barcelona que junto con las de la Cerdaña española y la de la Cerdaña francesa fueron nombradas en virtud de los acuerdos de la Asamblea magna de Ayuntamientos y entidades de ambas Cerdañas celebrada en esta villa el 14 de Agosto del pasado año, reunieron las tres citadas comisiones el día 4 del pasado Septiembre en el salón de sesiones del Ayuntamiento para cambiar impresiones y tomar acuerdos al fin de activar por cuantos medios estén á su alcance la pronta realización de nuestro ideal cual lo es la línea Ax-Puigcerdá-Ripoll.

De la comisión de la Cerdaña francesa acudieron los Sres. Barrere Batlle, consejero del departamento y Cot, Alcalde de Bourg madame. De la comisión de la Cerdaña española los Sres Puig, Alcalde de esta villa; Ferrer, presidente del Circulo Agrícola Mercantil; Martí, presidente del Casino Ceretano y Esteve, abogado y secretario de la comisión. Y de la comisión de Barcelona los Señores Andreu, Simón, Montagut y Gay de Montellá secretario.

Dióse cuenta por cada comisión de las gestiones practicadas hasta la fecha, resultando en extremo satisfactorias las impresiones que acerca la marcha del convenio en las Cámaras de ambos países, tuvieron todos los individuos de la reunión acordándose después de atinadas observaciones de algunos de ellos, el plan de los trabajos á practicar desde esta fecha, para que se apruebe pronto el convenio por el Senado francés y por las Cortes españolas, emprendiendo al efecto activa campaña cerca los representantes en Cortes y personajes influyentes de los dos países para que por todos los medios eviten cuantos obstáculos ya políticos, ya financieros pudieran ponerse á la aprobación del convenio por las citadas Cámaras

Asimismo nos consta tomaron en dicha reunión otros acuerdos de capital importancia, acuerdos que nos ha sido imposible del todo traslucir dada la impenetrable reserva que guardan las tres citadas comisiones y que dicen harán públicos en tiempo oportuno.

Los corresponsales de los periódicos de Barcelona y otros puntos de España en esta villa, después de dar cuenta á sus periódicos respectivos de la transcrita reunión añaden:

En el Rosellón, y particularmente en las Cerdañas y Ariege, había gran expectación para conocer los acuerdos de tan importante reunión, creyéndose que la visita que Monsieur Delcassé hizo en automóvil y de riguroso incógnito el jueves de la semana próxima pasada á Puigcer-

dá y Bourg-madame, está relacionada con la reunión de las prestigiosas comisiones que no cejan en su empeño de lograr la pronta aprobación del convenio internacional de agosto del pasado año.

Del mateix número copiem de la secció SECCION DE NOTICIAS:

El Monitor «Puigcerdá» vendido como inútil por el Gobierno español y comprado por los ingleses, ha sido destinado a la navegación comercial.

Este Monitor, construido en uno de los arsenales de Francia durante el año 1874, llevaba el nombre de «Puigcerdá» por decreto del Presidente del Poder Ejecutivo de la República española de 30 de Octubre de aquel año, para perpetuar en la Armada las valerosas defensas de esta villa contra las huestes carlistas.

En el seu número 2 publica una extensa ressenya d'un Mítin Franco-Español de Ax-les-Thermes, a favor del Transpirenenc, presidit per Mr. Delcassé, el qual tingué lloc el dia 20 d'Octubre d'aquell any.

En el seu número 6, del 13 de Novembre, es dona compte del resultat de les eleccions municipals celebrades el diumenge anterior, dient:

Las elecciones municipales verificadas en nuestra villa el pasado domingo, fueron más empeñadas de lo que cabía esperar, dada la idiosincracia de nuestros vecinos, habiendo resultado elegidos concejales para el próximo cuatrienio, por la primera sección D Ovidio Vidal Morer, D. Alfonso Surroca Saló (reelegido) y D. Isidro Riu Puig (tambien reelegido); y por la segunda Sección, D. Lorenzo Bosom Delcasso y D. Isidro Blasi Ricart.

Magnífico personal que unido al excelente que queda en el Ayuntamiento, permite augurar a nuestra querida villa una

tranquila época en que han de acometerse y solucionarse problemas y reformas...

I en aquest mateix número, en el noticiari també, diu que s'estan fent reparacions a "la fàbrica de la luz eléctrica" i que no havent-hi llum pels car-

rers a la nit, han ocorregut alguns accidents. Acabà la notícia amb aquesta quarteta arreglada per un humorista:

¿No es verdad, Alcalde mayor
que en esta apartada villa
ni luna ni farol brilla
y se tropieza mejor? .

N. de la R.—La col·lecció completa dels periòdics apareguts a Puigcerdà pot ésser consultada tots els dies feiners a l'Arxiu Municipal (baixos de la Casa de la Vila), els matins, de 10 a 12.

El Barri del Golf

III

Difícilment trobaríem en cap altre Club de Golf espanyol uns *links* com els del Club Cerdanya que tinguéssin l'avantatge de posseir uns prats naturals que costéssin menys d'entreteniment en quan a l'herba que els encatifa. L'herba, aquesta cosa gairebé màgica en parlar de terrenys de golf espanyols. Aquesta herba que costa enormes sacrificis a certs grans clubs de terres endins, perquè han de lluitar contra una sequetat i un sol quasi inexorables.

Una altra de les avantatges que gaudeix és la d'ésser el Club de golf situat a més altitud d'Espanya (1.150 m.). Aquesta condició, ajuntada a la seva situació al mig d'una vall pirenenca com la Cerdanya, fa que a la vegada gaudeixi d'un clima com pocs altres Clubs poden oferir-lo.

El seu camp de joc té 9 forats amb un *bogey* 34. El seu recorregut no és difícil, sense que amb això volguem dir que sigui fàcil. Segueix els accidents naturals del terreny i sembla que el seu autor ha cercat —i creiem que ha fet bé— el sensacionalisme esportiu. I diem això, perquè no hi ha cap dubte que amb la riquesa de formes topogràfiques que presenta el terreny, si s'hagués volgut, s'haurien pogut deixar enrera, potser, les condicions del camp del Golf Club Pedreña, malgrat els arquitectes anglesos que el projectaren i la casa, també anglesa, que executà les obres. Aleshores el Club de Golf Cerdanya també hauria pogut vantar-se de tenir el millor camp de joc d'Europa, igualment que l'esmentat club santanderí.

Però, potser, més val així. D'aquesta manera es pot dir que és un camp de joc «natural». Presenta en el seu recorregut les dificultats normals que ha de presentar, perquè no és un camp destinat a exhibicions sensacionals, sinó al pur cultiu de l'esport i per a gaudi d'uns esportmans que han volgut ajuntar a les satisfaccions d'un estiu el conreu del seu joc preferit.

Amb aquestes paraules ja s'entendrà que aquest Club és de temporada. Està obert des del primer de Juliol al trenta de Setembre.

D'altra banda, la seva situació quasi al mig d'una urbanització particular, li dóna aquell aire íntim, reclus, tan car als anglesos i que és tan lluny del concepte equivocat que generalment tenim els espanyols al confondre un club amb un cafè. El Club de Golf Cerdanya és en realitat la casa social d'un cercle restringit i distingit de famílies estiuencs a Puigcerdà.

Cert és que així som lluny del tipus del club de golf turístic o industrial que són els que més abunden en el nostre país. Clubs de Golf agregats a un gran hotel que, igualment que uns camps de tennis i una piscina, serveixen de complement i de distracció a la clientela que hi passa temporada i són excel·lents esquers per a atraure gent i omplir uns fullets de propaganda. Però, nosaltres, suposem que el seu fundador ho volia d'aquella i no d'altra manera. I ens satisfà molt, perquè Puigcerdà encara no té prou categoria turística per a mantenir un club de golf mitjançant una clientela cosmopolita d'una certa categoria. Hem de reconèixer que, per ara, ens manca el gran hotel i la clientela. Ens manca un Formentor, un Cristina, un Terramar, un Orotava, etc. O, si més no, la enorme aflluència turística del País Vasc que permet el manteniment d'uns clubs com el Lasarte, el Pedreña, el Neguri, l'Oyambre, etc. I no parlem dels Pedralbes, Sant Cugat, Puerta de Hierro, Tablada y Torremolinos, perquè ja són clubs únicament permesos a grans ciutats com Barcelona, Madrid, Sevilla i Màlaga.

Això no vol dir, però, que la primera pedra no sigui posada. Ara, el temps i tots plegats han de fer el demés. I consti que tenim una pila de condicions naturals per a poguer-hi arribar. No som tan lluny com això d'una gran ciutat com és Barcelona, a l'ensem que estem al peu del camí directe de París al Mediterrà.

Per aquests motius, al principi d'aquest reportatge, alabàvem l'esperit d'iniciativa del senyor Felip Bertran, que ha permès que Puigcerdà comptés

amb una nova atracció esportiva destinada a atraure l'atenció d'una certa categoria de turistes que, encara que sigui forçosament restringida per la seva qualitat, no és menys cert que dóna un tó a la nostra Vila d'estació turística completa.

I això, encara, sense apreciar la part constructiva d'aquest bell esperit d'iniciativa. Sense tenir en compte l'esforç material que representa l'haver creat un poble nou. Aquest Barri del Golf que,

talment com per art de bruixeria, amb menys de tres anys, ha crescut al bell mig de la plana i al peu del Puig de Sant Martí.

Si el senyor Felip Bertran no en tingués prou amb la satisfacció íntima que deu donar el sentiment d'haver creat quelcom, que li serveixi de compensació l'agraïment que li porten els cerdans de socarrel i els simplement enamorats de Cerdanya, que són molts.

Els Doctors

Antoni PAL SOLE
Francesc PANIELLO GRAU

Ofereixen el seu consultori de malalties dels ulls amb llur cirurgia i graduació de la vista.

Visita el primer diumenge de cada mes a l'HOTEL TIXAIRE de Puigcerdà

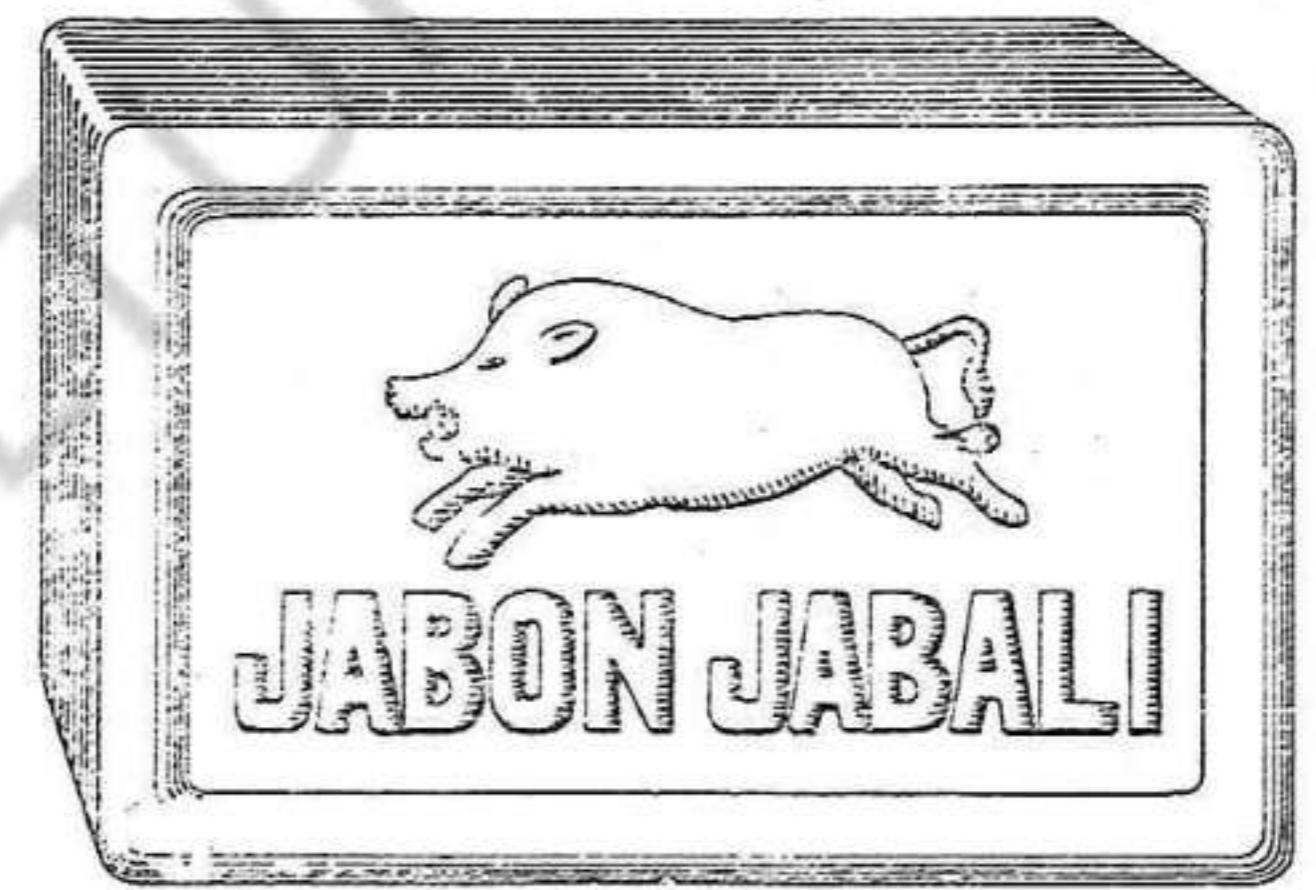
sabons

BARANGÉ

duren
més

renten
millor

D'ACI I D'ALLA

Un dubte.

A la nostra Vila deu existir, de forma més o menys estantissa, una Junta Municipal de Primera Ensenyança, l'actuació de la qual ens és desconeguda, amb el qual no volem pas dir que no sigui profitosa, però sí, insinuar que, en tot cas, la Junta esmentada fa ben poc burgit; treballa —si ho fa— dintre d'una discreció tan accentuada, que logra passar totalment desapercibuda, arribant a fer dubtar de la seva existència i concloure que possiblement és un de tants organismes creats —i ben creats— per les lleis estatals, i que, per deixadesa, manca de patriotisme o d'altruisme dels seus components, queden convertits en anacronismes, cosa sense vida ni profit, fent abandó de la missió —bella i simpàtica missió— que els ha estat confiada.

Cinema per als infants.

Potser he equivocat el camí, amb el comentari precedent, per anar allà on volia. Manca de diplomàcia o de tacte. Què hi farem! Però, anem al grà.

Jo volia proposar a la Junta Municipal

de Primera Ensenyança local, la organització, en una de les nostres sales d'espectacles, de sessions de cinema gratuïtes per als alumnes de les Escoles, les quals podrien tenir lloc en les tardes dels dissabtes, dels mesos hivernencs quan menys. Aquestes sessions de cinema haurien d'ésser —potser és ja sobrer el dir-ho— a base de documentals, noticiaris (d'ésser possible sense escenes de guerra ni reportatges que puguin ésser titllats de bèl·lics) dibuïxos (aquelles meravelloses creacions de Walt Disney, desconegudes de les empreses locals!) i pel·lícules còmiques apropiades.

Se'ns dirà que d'on sortiran les misses, replicant nosaltres que, al nostre entendre si la Junta esmentada s'ho proposa de bò de bò, pot posar-ho en pràctica, puix que per a subvenir a les despeses que es produïrien no mancarien solucions. Cal tenir en compte que estem segurs que els empresaris locals no serien exigents i que el projectar-se una o més vegades en sessions de pagament pel públic; aquestes sessions donarien sorpreses per l'èxit que tindrien, ja que cada dia són més nom-

brosos els aimants del cinema que es senten embafats de tants films d'amors fatals, de gangters, vampiresses i de «sex-appeal» —més clar: sicalipsis— que assistirien joïosos a aquelles sessions, les quals els hi farien l'efecte d'un sedant cinematogràfic.

Les fires de Puigcerdà i la de Bellver.

Com ja anunciàvem en números anteriors, la nostra Vila ha decidit celebrar, a partir de l'any vinent, dues fires anyals; la ja tradicional i una altra els dies 9 i 10 d'Octubre, o sigui precisament abans de l'acreditada i molt antiga fira de la també cerdana Vila de Bellver, la qual té lloc els dies 11 i 12 del mateix mes d'Octubre.

Ha arribat a les nostres oïdes que a la Vila de Bellver no l'hi ha fet gaire gràcia l'establiment de la nova fira puigcerdanesa anunciada, per creure que aquesta restarà importància a la seva. Voldríem nosaltres donar entenent als germans bellverencs que no és aquesta la intenció de Puigcerdà, ni tampoc la realitat confirmà els seus recels; a ben segur es donarà el cas contrari, o sia que la nostra com-

plementi la de Bellver. Amb la propaganda que se'n farà i el fet de coincidir consecutivament les dues fires, acudirán ací molts més compradors i, com a conseqüència natural, hi haurà més aflluència de bestiar; el que no es vengui a Puigcerdà es vendrà a Bellver, que serà el més, puix que a jutjar pel què es veu, ramaders i pagesos venedors, generalment no es posen d'acord — si s'hi posen — fins al darrer moment. I així veurem, en ocasió d'aquestes fires, molts tractes començats a Puigcerdà i conclusos a Bellver dos dies després.

Observacions al marge de la Fira.

De la mateixa manera que els estaments interessats, d'acord amb l'Ajuntament, han cregut oportú establir una altra fira anyal, potser també fóra convenient que la de Novembre s'anunciés només per als dies 21 i 22, exclouint-ne el 23, ja que, de fet, són els únics dies de fira. Des de que aquesta es celebra ens fa l'efecte que el tercer dia, o sigui el 23, mai no ha comparegut al firal un sol cap de bestiar. Si l'experiència demostra que aquest dia ja no és fira, perquè entossudir-se en sostenir-lo als cartells i anuncis?

Enguany s'ha vist bestiar bastant ben presentat, però, encara la major part ha

estat exhibit al firal carregat de brutícia desmereixedora. Un aforisme, generalment acceptat, diu que el pagès cerdà és llest; però, en aquest cas concret, almenys no ho demostra.

A la redacció de CERETANIA hi ha maror.

Uns companys de redacció, d'aquells que donen el tò a tota redacció que s'estimi de tal, dels que col·laboren cada cent en quaranta, però, que quan s'hi posen fan tronar i ploure, *impagables* en fi, s'han sortit de pollaguera amb motiu de l'editorial, obra d'un altre company de redacció, que CERETANIA publicava en el seu darrer número, sobre el conflicte italo-etiòpic, en el qual han llucat unes simpaties pel feude de Mussolini, que ells, eterns defensors dels febles i desvalguts, i enemics irreconciliables de tot règim dictatorial i imperialista, estan ben lluny de sentir. En aquest cas es senten abissinis cent per cent, i per això són capaços i tot d'agafar... la ploma.

Si es produeix la polèmica que es belluma serà qüestió de fer suscriure a CERETANIA a Monsieur Laval i a Mister Eden; només deploraré el què jo resti de recó, ja que debats tan enlairats no em proven.

J. B.

tindrà tanta paciència com la seva companya E perquè és més cridanera i poc està disposada a estar-hi gaire temps a la vergonya pública.

Cada dia, cap al tard, aquella E i aquesta A ténen les seves enraonies i s'expliquen mutuament les penes del dia i les ganes que ténen de fer permuta. La A de SENSEA està suspirant per a passar al cartell del passeig de l'estany, i la E de TERRE suspira per anar al cartell del camp de futbol. Així tot quedaria arreglat i tothom content. I és per això que la una per un costat i l'altra per l'altra, es passen tot el sant dia espiant si veuen passar algú que porti un pot de pintura i que les vagi a treure de pena.

No hi haurà, doncs, una ànima caritativa dintre l'Ajuntament o fora d'ell que vulgui posar fi d'una vegada al *sufriment* ortogràfic de la E i de la A?

Un amic de les LLETRES

Els serveis d'Obres Públiques a la Generalitat de Catalunya

Per fi, després d'actives i segurament enutjoses gestions, el retraspàs dels serveis d'Obres Públiques a la Generalitat de Catalunya és un fet des del primer del mes corrent.

No cal dir com ens plau aquest re-integrament de serveis, dels quals tan esperem ací a Cerdanya, comptant per això amb els coneixements que té dels nostres problemes en el dit aspecte l'actual Conseller d'Obres Públiques, senyor Vallès i Pujals, al qual felicitem per la obtenció d'aquest rescat.

Un cas d'humanitat ortogràfica

AL passeig de l'estany, tocant mateix a l'arc d'entrada al parc, hi ha un avís al cap d'un pal que diu: NO TIREU ELS PAPERS A TERRE.

Creiem que és un cas d'humanitat ortogràfica el no fer sofrir ja per més temps la segona E de TERRE. Tot l'estiu que ha estat exposada, i continua encara estant-ho, a la vergonya pública, aguantant vulguis o no les befes i els dicteris dels anants i vi-nents que, amb mirades adés fulminants, adés mofetes, l'estan increpant perquè ocupa un lloc que no li correspon. Es clar que ella es defensa dient que si es troba allí és perquè li han posada i que no li fa cap gràcia d'estar-hi.

Però, què voleu!; el mal exemple s'encomana. Ara, un xic més enllà, a l'entrada del camp de futbol, han

posat un altre cartell al cap d'un pal, que diu: NO ES PERMET L'ENTRADA AL CAMP SENSEA AUTORIZACIO.

Aquella pobre A de SENSEA també s'hi troba en aquell cap de pal com os fora de lloc. Però, es veu que no

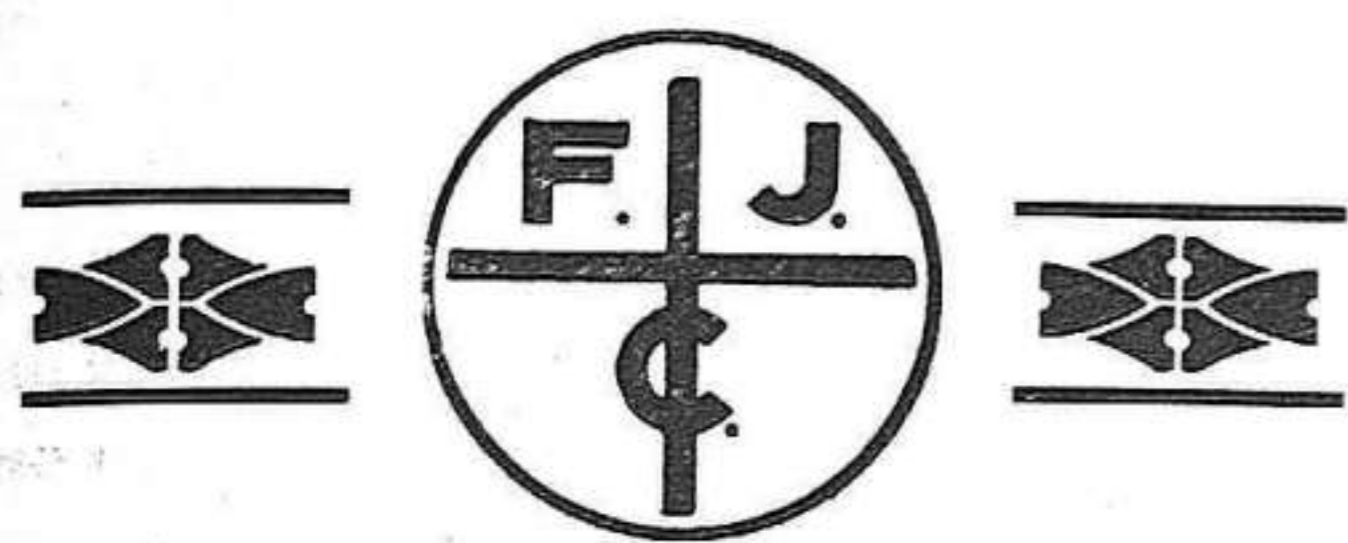
FABRICA DE BEGUDES CARBONIQVES
GASEOSES - SIFONS

FRANCESC DAFIS

ELABORACIO ACURADA amb maquinària moderna i productes de primera qualitat

DIPOSITARIA DE LA CERVESA "MORITZ"

FABRICA: Carrer de Florensa - DESPATX: Revolució, 27-Tel 64
P U I G C E R D A

Algunes observacions per a la construcció de pessebres

Abans de començar a construir el pessebre és necessari fer-se previamente un pla de ço que es desitja fer; estudiar en quins indrets es pensa situar els diferents elements que componen el paisatge, tals com: muntanyes, valls, cases, poblets, etc. i sobretot el lloc on cal situar la Casa.

Així amb un estudi previ, serà com cada cosa ocuparà el seu lloc. S'ha de fugir de la rutina de molts que comencen a muntar el pessebre sense tenir una idea del que sortirà i van amuntegant a tort i a dret trossos de suro, molsa, sorra i col·locant figures i cases sense la més lleu idea de proporcionalitat.

FONS DEL PESSEBRE. Es necessari que tot pessebre sigui emmarcat per un fons o celatge; i en col·locar el fons s'ha de fer de manera que quedi en semi-cercle i mai formant angles. Si el fons és rodó, el pessebre dóna major sensació de realitat i grandiositat, mentre que si queda emmarcat en angles, al contemplar el pessebre es veu que queda delimitat o tancat per unes parets.

PAISATGE. En tot pessebre considereu-hi el primer, segon i tercer o últim terme. És de molt interès, per tal de donar realitat al paisatge, cuidar els detalls en el primer i segon termes per imitar els diversos accidents de la natura. En canvi en els últims termes han d'ésser imperceptibles. Als darrers termes es convenient emprar molsa, pintura en pols i serradures tenyides, les quals, així com en el primer terme fan efecte de sorra, al lluny semblen còdols.

MUNTANYES. Es convenient que les muntanyes es vegin separades de l'horitzó, puix en la contemplació de la natura no veurem mai que les muntanyes semblin enganxades al firmament.

LES CASES. Les cases i edificacions en els diversos termes han d'ésser, quan a

detall, proporcionades al detall d'elles mateixes.

FIGURES En general potser s'abusa de les figures. En la col·locació i elecció de les mateixes cal tenir-hi especial cura, fent que siguin proporcionades al paisatge i construccions; per exemple, que puguin passar per les portes de les cases que tinguin al costat, que no signin més altes que els arbres, etc.

S'ha de tenir en compte també que les ocupacions a que es dediquin més figures no sigui un contrasentit del que fan les altres; per exemple, si el pessebre representa una escena d'hivern hi han figures que representen escalfar-se a la vora d'un foc, estan fora de lloc figures que segueixen el blat o que el batin. Aneu també molt de compte en la barreja d'istils i d'indumentària.

BOCA DEL PESSEBRE. Es de recomanar que un pessebre sigui tancat i tingui un punt d'observació determinat, puix així es pot treure més partit de les perspectives que són difícils de produir en un pessebre obert. La boca del pessebre o punt d'observació pot ésser feta de múltiples formes. Generalment la part inferior de la boca ha d'estar al nivell on comença el paisatge i la part alta més bai-

Gran Finca en Venda

Una de les millors de Cerdanya, situada a Caborriu de Bellver, nomenada "CASA PONS", conté més de 300 jornals entre regadiu, devesa i secà, aigua abundant, gran casa senyorial, quatre cases per a masovers amb llurs corrals respectius i altres dependències.

També es vendria fraccionada

Informarà el mateix propietari, Sr. Auger, avui i demà el matí, a l'Hotel Europa d'aquesta Vila i a Barcelona **Auger i Jubany S. A.**, Casp, 35 - Telèfon, 19.061.

xa que l'altura de la vista, a fi de que l'observador la dirigeixi vers al paisatge i no vegi el punt on s'acaba el fons i no pugui per tant veure el sostre de l'habitació. Per a evitar aquest inconvenient l'interior de la boca es pot fer en forma de visera, amb inclinació de dalt a baix vers l'interior del pessebre, i per poc ampla que aquesta si guí es priva l'observació de les parts altes que no convé que siguin vistes per al bon efecte del paisatge.

DIMENSIONS. Per a fer un bon pessebre no és necessari disposar de molt lloc; es pot fer un pessebre meravellós encabit en un espai de reduïdes dimensions. La cosa essencial és saber se adaptar a l'espai de que es disposi i que tot guardi la deguda proporció.

IL·LUMINACIO. En el primer terme és bo posar hi poca llum, al segon terme més llum i encara més en l'últim terme,

ja que la llum ha d'anar augmentant a mida que s'apropi a l'horitzó i s'aparta de l'observador. Les ombres ben enteses en tot paisatge tenen gran importància, puix fan renaixer els punts il·luminats i allunyen els termes. L'il·luminació pot fer-se per mitjà de bombetes enlaire, més o menys cobertes de paper blanc o de color, però amb augment d'intensitat a mesura que els termes s'aparten de l'observador.

ELS TRUCS. Aquests poden ésser molts. Un dels principals és el mirall. Si l'utilitzeu, feu-ho amb gran discreció; que no és conegut que sigui un mirall.

Aquestes sintetitzades observacions, espigolades en el llibre «La construcció dels pessebres» de J. M. Puig i Roig podran donar força idea als pessebristes

Ara, amics pessebristes, mans a l'obra.

*****

NOTICIARI

ROBATORI.—Els primers dies d'aquesta setmana que acabem, durant la nit, els lladres penetraren en el cafè del Círcol Agrícola Mercantil.

Segons ens hem informat no robaren més que deu rals que traguéren de la caixa registradora la qual feren malbé.

A hores d'ara no s'ha trobat cap indicati de qui pot ésser el lladregot.

Es lloguen per a temporada o per a tot l'any pisos de nova construcció (10 peces), ne casa ben situada a ple sol. Aigua corrent amb quarto de bany.

Raó: Avinguda Garcia Hernández Casa PUBILL - Puigcerdà (Baronia)

DEFUNCIO.—El dijous passat morí a l'Hospital d'aquesta Vila en Francesc Casamitjana.

Rebin els seus familiars el nostre sincer condol.

DES DE LLIVIA.—Per un error de compaginació en les noves comarcals, s'oblidà la nota que segueix:

—Acabada la collita de patates i procedit seguidament el servei d'estadística, resulta el total de recol·lecció d'aquest tubèrcul en aquesta població de 1.483.420 quilos, mereixent, doncs, la classificació de bona, tant en quantitat com en qualitat.

Eligio Martínez García

NOTARI DE RIPOLL

encarregat accidentalment de la Notaria d'aquesta Vila, posa en coneixement del públic que, cada dilluns, a partir del dia 12 del corrent, atendrà a qui ho sol·liciti en el despatx d'aquesta localitat.

AGRICOLES

RECERQUES PRACTIQUES

Com es combat la tinya de les patates

Les patates que s'emmagatzemen es troben moltes vegades atacades per les larves del *Photorimeau opercullata*, produint pèrdues importants.

Són els tubèrculs per a llavors els que estan més exposats als atacs de l'insecte.

Molts procediments s'han emprat per a evitar les destroces que sofreixen les patates amb el paràsit i pocs els d'eficàcia segura.

L'inspector de la defensa dels conreus d'Alger, M. Delassus, assegura que ho ha aconseguit mitjançant l'ús del cloril (paradiclorobenzen), a la dosi de 100 a 500 grams per metre quadrat, durant vuit o deu hores. Totes les larves, passat aquest temps, que-

den mortes per virtut dels gasos que desprèn el cloril. Un efecte igual s'obté per a conservar els cereals i diferents grans. El tractament amb cloril no minva gens la facultat germinativa dels tubèrculs, ni dels grans sotmesos als gasos despresos del producte desinfectant.

Cal advertir que s'ha d'emprar aquest tenint ben tancats els locals on s'opera.

La protecció de les llavors amb aquest procediment, queda a l'abast de tots els agricultors, puix és fàcil i poc costós.

Amb dosis de 250 a 300 grams per metre quadrat, segons estiguin més o menys contaminats els productes que s'han de conservar, es pot evitar que aquests quedin malmesos per la tinya de la patata.

LA NEU.—Ha arribat la neu. El dimecres passat rufaquejà tot el dia i el dijous començà a nevar continuant a la nit i l'endemà divendres; uns 20 centímetres de neu cobreixen la terra.

Ja hem començat a veure esquís, luges i altres estris dels esports de neu.

Per ésser la inauguració de l'hivern no ens podem pas queixar; ja tenim neu per anar fent.

La temperatura és bona.

PROMETATGES.—Per als joves Joan Riera i Palmarola i Faustí Carrera i Manaut, han estat demanades les genils germanes Lluïsa i Joana Moxó i Morer, respectivament.

Les noces estan projectades per la segona quinzena d'aquest mes.

Rebin les dues parelles la nostra més sincera enhorabona.

◀◀ COMARCALS ▶▶

LLIVIA

—El dissabte, dia 30 del passat, després de llarga malaltia, morí en el veí poble francès d'Estavar la senyora Hortènsia de Gosa.

Als seus familiars els hi adrecem el nostre sentit condol.

El dimenge, dia primer del mes en curs, tingué lloc la celebració del quorum obligatori per a la portada d'aigües potables a la nostra vila, havent obtingut una majoria favorable de trenta vots

—El diumenge passat es projectà en el local dels Avantguardistes, el

film «Fred Tirador y su caballo Rayo i pel·lícula còmica, amb força èxit.

El dilluns passat es celebraren els funerals en sufragi de l'ànima de Antoni Sard. La nostra condolença al seu germà Josep.

—La precipitació hidromètrica durant la tercera desena de Novembre, fou de 11 l.

—Se'ns diu que per primers d'any el Sindicat de Moços de Pagès prepara una manifestació de caràcter protestatari.

Ja veurem què serà.

Corresponsal

ELS NOUS PRESSUPOSTOS MUNICIPALS. — Tenim entès que l'Ajuntament de la Vila està treballant activament en la confecció dels nous pressupostos pels quals s'haurà de regir la hisenda municipal durant el proper any 1936

A veure si saben fer una obra positiva i pràctica, d'acord amb la realitat, despullant-la d'anacronismes innecessaris i, com a tals, perjudicials.

MAGNIFIC PIS DE NOVA CONSTRUCCIO

molt confortable, ben orientat
ES LLOGA

Adreçar se a JOSEP FABRA (pintor)
Carrer Cerdà (travessia baixada de l'Hospital)

◊ NOTICIARI ◊

UNA EXPOSICIO PUIGDENGOLLES.—A la Sala Barcino, de Barcelona, es troba oberta actualment una interessantíssima exposició de pintures degudes a la paleta del nostre amic, senyor Puigdengoles. Es compona de vint-i-quatre teles representant paisatges de la nostra Cerdanya i de Mallorca, obtenint amb ella un gran èxit de crítica i de públic, èxit merescut que aquesta exposició constitueix pel jove artista que evidencia una vegada més i amb més solidesa que mai, les seves condicions i preparació excepcionals per l'art que conreua.

Fem avinent als nostres lectors que l'exposició esmentada estarà oberta només fins al dia 13 del corrent mes.

AIXECAMENT D'UNA PROHIBICIO.—La veïna república francesa ha deixat sense efecte l'ordre prohibint l'exportació de tota mena de bestiar, disposició que perjudicà bon xic la nostra fira, i més encara la d'Organyà, per escaure's uns dies després.

No cal dir que ens felicitem de la desaparició d'aquest entorpiment ben perjudicial per als nostres tractants i ramaders.

DES D'ALP.—Se'ns comunica el traspàs del conegut propietari, veí d'aquell poble, en Jaume Puig, conegut per Jaume Balart.

Al seu enterrament que tingué lloc el divendres passat hi assistí una gran gentada entre la qual hi havien persones de gairebé tots els pobles de la rodalia.

Rebin els seus familiars l'expressió sincera del nostre condol.

MALALT OPERAT. A Barcelona a la clínica del Dr. Bartrina ha estat operat d'apendicitis el conegut artista pintor, volgut amic nostre, en Juli Borrell. La operació ha donat bon resultat havent ja sortit de la clínica el nostre amic

Desitgem al senyor Borrell un ràpid i complet restabliment.

Un bon Hotel ...
una bona taula ...
el màxim confort...

Hotel

TERMINUS

al peu mateix de l'Estació

RICARD ALTAMIRAS

Teléfono, 8

Puigcerdá

FERRAN DOU ABADAL

ADVOCAT

Consulta

PUIGCERDA

carrer Llibertat, 14 1er
(dilluns a divendres)

RIPOLL

plça 27 Maig, 22 1er 2
(dissabtes i diumenges)

NEVERES ELECTRIQUES

JAY

FABRICACIO NACIONAL

Dimensions: 1,40 m alçada - 0,73 d'amplada - 0 60 de fondària.

Característiques: Interior de porcelana. Angles rodons. Evaporador amb tres departaments que fabriquen 63 «cubitos» de gel cada 2 hores. Regulació automàtica. Absoluta seguretat en la conservació dels aliments.

Despeses: 1 quilowat.

PREU: 1.300 ptes al comptat, i a terminis

VEGEU-LES FUNCIONAR A L'OFICINA DE
L'ENERGIA ELECTRICA DEL CARRER D'ESPANYA

VI DE TAULA

lleugerament escumós

de la Casa **Raventós CODORNIU**

Bodegues de RAIMAT

Preferent per a la venda

a **PUIGCERDA**

Confiteria BONET

C. Major, 36

Telèfon, 47

Talonaris per a la Loteria a bon preu

Encarregueu-los en aquesta Impremta

A BARCELONA. — Com té acostumat de cada any, ha marxat a Barcelona per a passar l'hivernada al costat de la seva família, la senyora Antonia Martí, vídua de Bosom.

— També han retornat a la seva residència hivernenca la senyora vídua de Soler, amb la seva germana i la seva neboda.

— Han partit cap a València la senyora vídua de Arró, amb la seva filla i la seva germana

A tots els hi desitgem un bon hivern.

ESPECTACLES. — Com que el temps no és gaire favorable al passeig, els nostres cinemes es veuen plens de gom a gom cada diumenge a la tarda. Es la bona temporada i els empresaris presenten bons pro-

grames que atrauen el públic deixant-lo plenament satisfet.

En el teatre del Círcol tenen anunciat per avui el gran film sentimental «Amor de madre»; i en el teatre Ce-

retà presentaran la magnífica producció «Los Misterios de Paris».

Per a festes vinents s'auñcien altres grans programes.

ES VEN una coneguda i acreditada
Fàbrica de Pastes per a Sopa.
RAÓ: en aquesta Impremta

ACCIO COMARCAL. — Hem rebut el primer número d'aquesta publicació, Butlletí de la Federació Comarcal de Catalunya, o sigui el portaveu dels Casals de les comarques de Catalunya, instal·lats en el magnífic local del Passeig de Gràcia, 35, a Barcelona.

Saludem la nova publicació boi regraciant la seva tramesa.

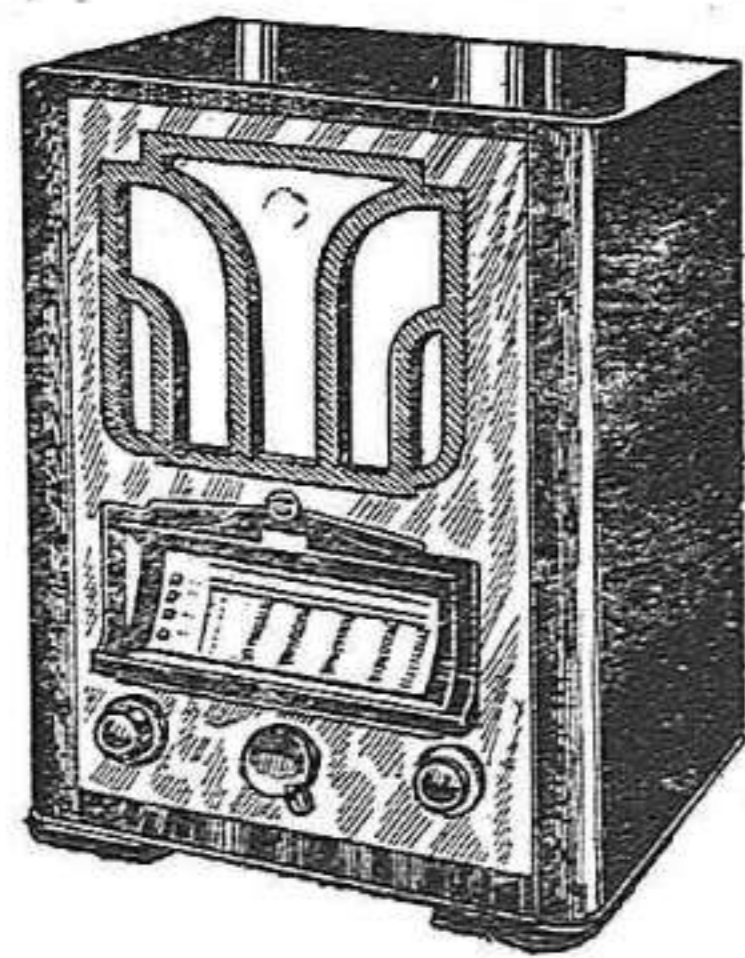
GRAF CERETANIA - PUIGCERDA

HOTELLERIE CERDANE

el màxim confort
dins d'un ambient

cerdà

Vidua SALVAT
Bourg-Madame

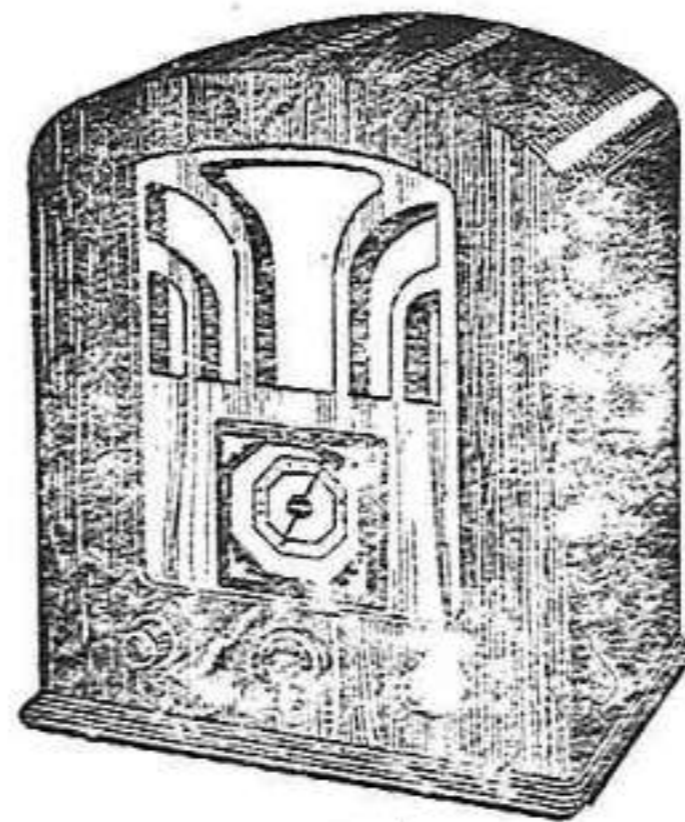
525 A.

RECEPTORS MULTI-INDUCTANCIA SUPER-OCTODO
TOTES ONES TOTS PREUS

ELS GRANS LABORATORIS PHILIPS D'HOLANDA
han remès ja els nous models per a 1936

ALS AIMANTS
DE LA
RADIO

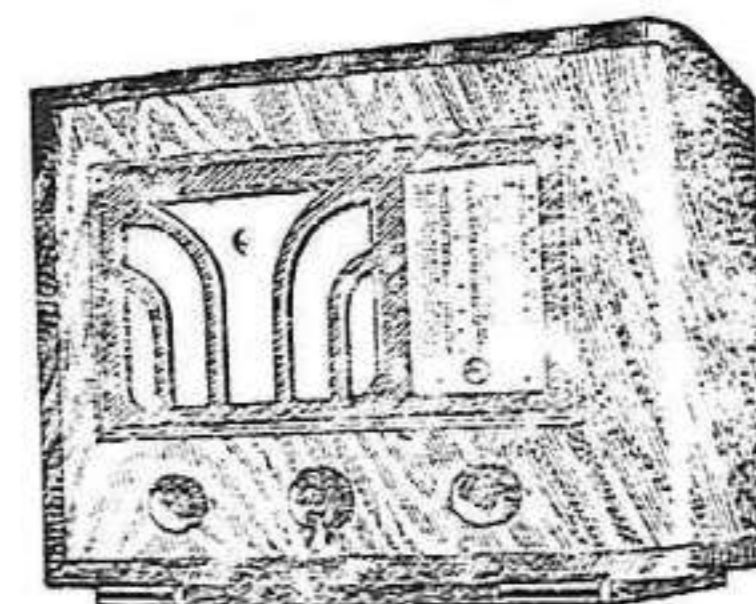
Acudiu a veure, a escoltar i a admirar aquests nous models, els quals demostren la superioritat de la marca PHILIPS sobre totes les altres.

534 A.

El que compra un PHILIPS adquireix el veritable valor del que paga per un receptor.

ALS QUE
PENSIN COMPRAR
UN APARELL

510 A.

Distribuidor oficial per a la Cerdanya: **J. REGUANT**
Carrer de la Llibertat, 21 - **PUIGCERDA**

Turistes: A l'estiu i a l'hivern, el GRAN HOTEL

TIXAIRE

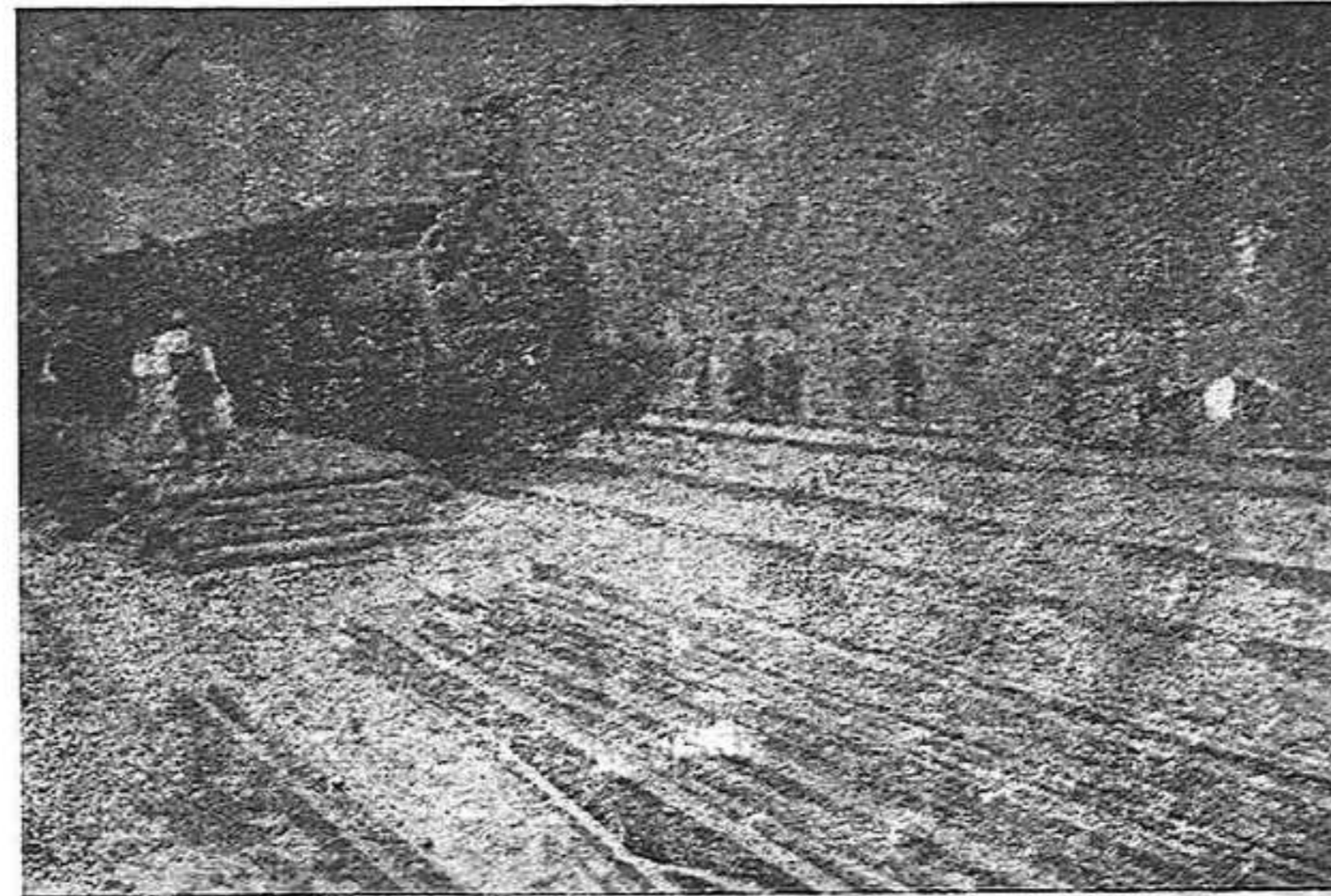
us ofereix el màxim confort dintre d'un ambient luxós i ensems discret

Magatzem de Materials
de Construcció

calc hidràulica
ciments
guix
rajoles, & &

Francesc BARNOLA

Rambla de Josep M.^o Martí
PUIGCERDA

Rajoleria i Tenieria
RICARD TUSET

GRAN ASSORTIT
DE RAJOLS
DE TOTES MENES

Fabricació acurada
Preus mòdics

Font d'En Lleres
PUIGCERDA

Feu fer els vostres impresos en català :: Encarregueu-los en aquesta Impremta

Anónima Alsina-Graells de Auto Transports

Societat General de Serveis Postals i Interurbans

A BARCELONA: Direcció i Oficines, Passeig de Gracia, núm. 18

Despatx de Bitllets, equipatges i encarrecs: Ronda Universitat, 4 - Telèfon 21163

Horari que regeix des del 25 de Juliol 1935, en les següents línies:

Seu d'Urgell - Calaf - Barcelona

Sortida Seu d'Urgell	12:15	4:00
> Organyà	12:45	4:30
> Oliana	13:30	5:15
> Pons	14:15	6:00
> Torà	14:50	7:00
> Calaf	15:15	7:15
Arribada Barcelona	17:45	10:15 f. c.

RETORN

Sortida Barcelona	14:30	7:30 f. c.
> Calaf	16:30	10:—
> Torà	16:50	10:25
> Pons	17:30	11:30
> Oliana	18:—	12:15
> Organyà	18:45	12:45
Arribada Seu d'Urgell	19:30	13:15

Barcelona - Puigcerda - Seu d'Urgell

Sortida Barcelona	5:— f. c.	8:— f. c.	14:— f. c.
> Puigcerda	8:45	12:50	17:30 6:30
> Martinet	9:30	13:55	18:15 7:15
Arribada Seu Urgell	10:15	14:20	19:— 8:—

RETORN

Sortida Seu d'Urgell	5:45	10:45	13:45	17:15
> Martinet	6:30	11:30	14:30	18:—
> Puigcerda	7:15	12:15	15:15	18:45
Arribada Barcelona	11:30 f. c.		20:30 f. c.	

Seu d'Urgell - Andorra - Encamp

Sortida Seu d'Urgell	9:—	11:15	14:45	20:—
> Andorra Escaldes	9:45	12:—	15:30	20:45
Arribada Seu Urgell	10:—		17:—	

RETORN

Sortida d'Encamp	9:—	12:15
> Escaldes-Andorra	7:30	9:15 12:30 16:15
Arribada Seu Urgell	8:30	10:15 13:30 17:15

EL MILLOR MATERIAL PER A CONSTRUCCIONS

ROCALLA S.A. BARCELONA

TELEFON: 20768

RELA ESTUDIS 14 y CANUDA 2

Representant per aquesta Comarca: **JOAN PEIX - Revolució, 7 - Teléfon, 11-R PUIGCERDA**

AVINGUDA SCHIERBECK

Venda de Xalets

Pagament a terminis i al comptat

Construccions a gust del comprador o ja edificades

Raó:
MIQUEL PONS Procurador
Puigcerdà

CARBOLUX

SUBSTITUT DE L'ANTRACITA
ense fum
ense suja
ense cendres

EL MES NET

Superioritat en calories sobre els altres combustibles
Infinítament superior a tots els millors aglomerats
De molta duració, poc pes i, per tant, d'economia insuperable

Adresseu comandes a:
Vídua de S. Arró - Telèfon 35 - Puigcerdà

Decorats i Treballs llisos de Guix

Encanyicats ordinaris
Encanyicats Metàl·lics SIMPLEX
els més bons i pràctics

Tots els enguixats són acabats amb guix blanc superior

Per encàrrecs:
Marcel·li FUXET
BOURG-MADAME

RECADER directe de Puigcerdà i sa Comarca a **BARCELONA**

P. GAVANACH

dies de sortida de PUIGCERDA: DIMARTS i DIVENDRES a la de la tarda
dies de sortida de BARCELONA: DIMECRES i DISSABTES a les 6 de la tarda

ENCARRECS:

PUIGCERDA: LLIBERTAT, 42 - Teléfon 108,
BARCELONA: RECH, 73 - Teléfon 15028
PETXINA, 6 - Teléfon 17622

SERVEI RÀPID - PREUS ECONÓMICS

CASA CONSTRUCTORA

J. VIÑAMATA

CONSTRUCCIONES DE HORMIGON, LADRILLO Y REPARACIONES EN GENERAL

PROYECTOS Y PRESUPUESTOS GRATIS

Fontanella, 14-1.º, 2.º
BARCELONA

Encargos: Pza. de los Héroes, 8
PUIGCERDA

JOAN ANGLADA VILARDEBO
ADVOCAT

Exercici en els partits de Puigcerdà i Vic

Despatx a Vic: **Riera, 31**

URBANITZACIO DEULOFEU Espaiosos solars per a edificar, en venda, esplèndida situació, prop de l'Estrany, sèquia i parc, amb vistes sobre la Cerdanya Francesa i Espanyola, i altres situats prop del Camp de Golf. — Raó: ESTEVE ARRO (Cal Aldran). — **PUIGCERDA**